

Στατιστική

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

τῶν Εὐελπίδων.

Τὰς κατωτέρω στατιστικὰς πληροφορίας περὶ τοῦ ἐν Πειραιεὶ στρατιωτικοῦ σχολείου τῶν Εὐελπίδων δημοσιεύομεν κατὰ σημειώσεις, τὰς ὁποίας τῇ αἰτῇ τῆς διευθύνσεως τῆς «Ἑστίας» φιλοτίμως καὶ προθύμως ἀνεκοίνωσεν ἡ διοίκησις τοῦ εἰρημένου σχολείου. Ἐν τῇ στατιστικῇ ταύτῃ ἐκτίθεται κυρίως ἡ σημερινὴ κατάστασις αὐτοῦ μετὰ τὸν τελευταῖον ὀργανωτικὸν νόμον τῆς 19 Ἰουλίου 1882, καὶ τὸ ὀργανιστικὸν διάταγμα τῆς 20 Μαΐου 1883, τὸ ἐκδοθὲν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου, καθὼς καὶ μετὰ τὰς μεταρρυθμίσεις ὡς πρὸς τὰ διοικητικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ, ἃς ἐπῆνεγκεν ὁ νῦν διοικητὴς τοῦ σχολείου, ἀντισυνταγματάρχης τοῦ πυροβολικοῦ κύριος Π. Θ. Κολοχωτρώνης.

Ἐχομεν τὴν πεποιθήσιν ὅτι, εὐχαρίστως καὶ μετὰ διαφέροντος φιλοπατρίδος, θέλουσιν οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἑστίας» ἀναγνώσει τοὺς κατωτέρω πίνακας, ἐφ' ὧν εἰκονίζονται δι' ἀπλῶν γραμμῶν τὰ τοῦ ἀνωτάτου στρατιωτικοῦ σχολείου τῆς Ἑλλάδος, ἐξ οὗ κατ' ἑτος ἐξέρχονται εὐπαιδευτοὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ, οὗτινος ἡ βελτίωσις, ἡ ἐγγύμνασις, καὶ ὁ ἐν γένει κατάρτισμός, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης τῶν νεωτέρων χρόνων, εἶνε ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ εὐχὴ παντός Ἑλλήνος.

Ἡ στρατιωτικὴ σχολὴ τῶν Εὐελπίδων συνεστήθη τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Καποδιστρίου ἐν Ναυπλίῳ τῇ 1 Ἰουλίου 1828· πρῶτος δὲ ὀργανωτὴς αὐτῆς ὑπῆρξεν ὁ Γάλλος λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ Πωζιέ (Pauzié). Ἐκ Ναυπλίου ἡ ἑδρὰ τῆς σχολῆς κατόπιν μετηνέχθη εἰς Αἴγινα, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πειραιᾶ, ὅπου ἔκτοτε πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπάρχει ἐν οἰκίᾳ ἰδιοκτῆτῳ τοῦ δημοσίου. Μόνον δὲ κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος ἕνεκα τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν, καὶ τῆς προσθήκης νέων μαθημάτων, μὴ ἐπαρκούσης τῆς οἰκίας ἐκείνης, ἐνφωκιάσθη ἑτέρα ἐκεῖ πλησίον ἰδιωτικὴ, ὅπως ἡ λειτουργία τῆς διδασκαλίας καὶ ἡ ἐνοίκησις τῶν μαθητῶν γίνεταί ἐν πάσῃ εὐκολίᾳ καὶ ἀνέσει.

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς σχολῆς μέχρι σήμερον ἐξεδόθησαν τέσσαρες ὀργανισμοί, τρεῖς διὰ Β. Διατάγματος, καὶ εἰς διὰ νόμου μετὰ τοῦ ὀργανιστικοῦ Β. Διατάγματος.

Α' Β. Δ. τῆς 19 Φεβρουαρίου 1834	ἄρθρα 78.
Β' » » » 14 Νοεμβρίου 1864	» 270.
Γ' » » » 23 Ὀκτωβρίου 1870	» 160.
Δ' Νόμος ΑΝ' τῆς 19 Ἰουλίου 1882	» 25

μετὰ τοῦ ἐκτελεστικοῦ Β. Διατάγματος τῆς 20 Μαΐου 1883 ἐξ ἄρθρων 341.

Διαιρέσεις τοῦ καταστήματος τῆς σχολῆς.

1) Ἐκκλησία.

2) Αἴθουσαι 5.

Διοικητοῦ. Καθηγητῶν. Παραδόσεων. Διασκεδάσεων μαθητῶν. Ἐντευκτηρίου.

3) Γραφεῖα 5.

Διοικητοῦ. Ὑποδιοικητοῦ καὶ Ταμίου. Ὑπαπιστοῦ. Σχεδιαστοῦ καὶ καλλιγράφων. Γραφῶν.

4) Κατοικίαι.

Δωμάτια ἰδιαιτέρως κατοικίας διοικητοῦ. Ἰδιαιτέρα κατοικία ὑπαπιστοῦ.

5) Θάλαμοι 11.

Οἰκουρεῖον λινοστολῶν μαθητῶν. Νιπτήρων. Λουτήρων. Ἑστιατορίου. Μαγειρείου. Θυρῶν. Ῥαφείου. Ἀφροδευτηρίων, νοσοκομείου, ἀξίωματικῶν, μαθητῶν, ὑπηρετῶν.

6) Κοιτῶνες 5.

Ἀξιωματικῶν ἐπιτηρητῶν. Εὐελπίδων. Ὑπαξιωματικῶν στρατοῦ. Στρατιωτῶν ὑπηρετῶν.

7) Νοσοκομεῖον.

Θάλαμοι 3. Ἱατροῦ. Νοσηλευομένων. Νοσοκόμων.

8) Φαρμακεῖον.

Θάλ. 2. Ἰδίως φαρμακεῖον. Παρασκευαστήριον.

9) Φυλακκαί.

Θάλ. 23. Εὐελπίδων (σύστημα ἀπομονώσεως). Ὑπαξιωματικῶν στρατοῦ. Στρατιωτῶν.

10) Ὀπλοστάσιον.

11) Ἀποθήκαι.

Θάλ. 10. Πυροσβεστικῶν ἐργαλείων καὶ ἀντλίας. Ἐνδυμάτων στρατωνισμοῦ καὶ ὀπλισμοῦ. Διδακτικῶν βιβλίων καὶ ὕλικου σπουδῆς. Ἡλεκτρικοῦ φωτὸς καὶ ὀχήματος τούτου. Νοσοκομείου. Μαγειρείου. Καυσίμου ὕλης. Λαμπτήρων. Εἰδῶν καθαριότητος. Ἀχρήστου ὕλικου. Κλινοστρωμνῶν.

12) Φυλακεῖον.

Διὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς φρουρούς.

13) Λιθογραφεῖον.

Τὸ λιθογραφεῖον περιλαμβάνει δύο πιεστήρια, μετὰ μεγάλων καὶ μικρῶν πλακῶν.

14) Γυμναστήριον.

15) Περίβολος.

16) Θάλαμοι βιβλιοθήκης, μουσείων, συλλογῶν, σχεδίων.

Α' Βιβλιοθήκη.

Ἡ βιβλιοθήκη περιλαμβάνει 18 τμήματα.

1) Φιλολογίας, 2) Ἱστορίας καὶ γεωγραφίας, 3) Μαθηματικῶν, 4) Φυσικῆς, 5) Χημείας, 6) Περιγραφικῆς γεωμετρίας, 7) Τοπογραφίας καὶ γεωδαισίας, 7) Ὁραίων τεχνῶν καὶ οἰκοδομικῆς, 8) Δημοσίων ἔργων, 9) Μηχανικῆς, 10)

Πολεμικῆς τέχνης, 11) Ὀχυρωτικῆς, 12) Ὀπλικῆς πυροβολικῆς, 13) Στρατιωτικῆς τεχνολογίας, 14) Γεωλογίας, Ὀρυκτολογίας, 15) Δικαίου, 16) Περιοδικῶν συγγραμμάτων, 17) Στρατιωτικῶν ἐφημερίδων, 18) Πινάκων στρατιωτικῶν ἀσκήσεων, γεωγραφικῶν, τοπογραφικῶν, ὑδρογραφικῶν, λευκωμάτων πυροβόλων Κρούπ, πυρίτιδος, πολιορκιῶν καὶ μαχῶν.

Β' Μουσείον πυροβολικοῦ.

1) Τμήμα ἱστορικόν, 2) Τμήμα διδακτικόν, περιλαμβάνον ἀγγέμαχα ὅπλα, ὅπλα διὰ πυρολίθου, ὅπλα κρουστικά, ὅπλα ὀπισθογεμῆ, ὅπλα ἐπαναληπτικά, βολίδας, φυσίγγια, πυροβόλα, βλήματα.

Γ' Χημεῖον

Θάλ. 4. Αἰθουσα παραδόσεων. Παρασκευαστηρίου. Ζυγῶν. Ἐργαστηρίου.

Δ' Φυσική.

Τμήματα 6. 1) Βαρύτητος, 2) Θερμαντικῶν, 3) Ἠλεκτρισμοῦ, 4) Μαγνητισμοῦ, 5) Ἀκουστικῆς, 6) Ὀπτικῆς.

Ε' Πρότυπα.

Τμήματα 10. 1) Περιγραφικῆς Γεωμετρίας, 2) Εὐλοτομίας, 3) Ἀρχιτεκτονικῆς, 4) Λιθοτομίας, 5) Τοπογραφίας, 6) Ὀχυρωτικῆς προσκαίρου, 7) Ὀχυρωτικῆς μονίμου, 8) Βλημάτων πυροβολικοῦ, 9) Μηχανῶν, 10) Γεφυρῶν.

ΣΤ' Ὀργανα.

Τμήματα 5. 1) Τοπογραφίας, 2) Γεωδαισίας, 3) Μουσικῆς, 4) Γυμναστικῆς, 5) Σπαθασκίας καὶ ξιφασκίας.

Ζ' Ἐργαλεῖα.

Τμήματα 2. 1) Μαθηματικῆς, 2) Στρατιωτικῆς χειρουργίας.

Συλλογὴ σχεδίων καὶ πινάκων μετὰ ἢ ἀνευ χρωμάτων χρήσιμος διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐξῆς μαθημάτων.

1) Τῆς Περιγραφικῆς Γεωμετρίας καὶ τῶν ἐφαρμογῶν αὐτῆς, 2) Τῆς θεωρητικῆς Μηχανικῆς καὶ τῆς Ἀστρονομίας, 3) Τῆς ἐφηρμοσμένης Μηχανικῆς, τῆς Ὑδραυλικῆς καὶ τῆς Μηχανολογίας, 4) Τῆς Φυσικῆς, 5) Τῆς Χημείας, 6) τῆς Ὀρυκτολογίας καὶ τῆς Γεωλογίας, 7) Τῆς Βοτανικῆς καὶ τῆς Στρατιωτικῆς Ὑγιεινῆς, 8) Τῆς Ζωολογίας καὶ τῆς στοιχειώδους Ἱππιατρικῆς, 9) Τῆς Τοπογραφίας καὶ τῆς Γεωδαισίας, 10) Τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς, 11) Τῶν δημοσίων ἔργων, 12) Τῆς Ὀχυρωτικῆς, 13) Τῆς Πυροβολικῆς, 14) Τῆς στρατιωτικῆς Τεχνολογίας, 15) Τῆς πολεμικῆς Τέχνης, 16) Τῆς στρατιωτικῆς Ἱστορίας, 17) Τῶν τοπογραφικῶν σχεδιάσεων καὶ 18) Τῆς Ἱχθυολογίας.

Ἐκάστη τῶν συλλογῶν τούτων ὑποδιαιρεῖται εἰς διάφορα τμήματα εἰδικά.

Η' Συλλογαὶ ὀρυκτῶν Ἑλληνικῶν.

Τμήματα 3. 1) Ὀρυκτῶν, 2) Μαρμάρων, 3) Ἀπολιθωμάτων.

Ἐν γένει δὲ εἰπεῖν ὑπάρχουσι θάλαμοι ἐν μὲν τῷ ἀρχικῷ κτιρίῳ τῆς σχολῆς 80
ἐν τῷ παραρτήματι 25
Ἀφοδευτήρια 15
Φυλακαὶ 23

143

Ἠλεκτρικοὶ κώδωνες 25, Λαμπτήρες ἀερίω-
φωτος 205, πετρελαίου 31, ἐλαίου ἐκκλησίας
4, Κρουνοὶ νιπτήρων, λουτήρων καὶ μαγει-
ρείου 87, Δεξαμεναὶ 3, Φρέατα 3.

Διοικητικὸν προσωπικόν.

Τὸ διοικητικόν προσωπικόν τοῦ Σχολείου μετὰ τῆς θεραπείας περιλαμβάνει

α') Ἐνα συνταγματάρχην ἢ ἀντισυνταγμα-
τάρχην τοῦ Πυροβολικοῦ ἢ τοῦ Μηχανικοῦ δι-
οικητὴν τοῦ Σχολείου.

β') Ἐνα ἀντισυνταγματάρχην ἢ ταγματάρ-
χην τοῦ Πυροβολικοῦ ἢ τοῦ Μηχανικοῦ, μὴ ἀ-
νήκοντα εἰς τὸ σῶμα, εἰς ὃ καὶ ὁ διοικητής, ὑ-
ποδιοικητὴν καὶ διευθυντὴν τῶν σπουδῶν.

γ') Ἐνα ὑπολοχαγόν ὑπασπιστήν.

δ') Ἐνα ἱατρόν.

ε') Ἐνα ὑποφαρμακοποιόν.

ς') Ἐνα ὑπολοχαγόν τῆς οἰκονομίας, διαχει-
ριστὴν τοῦ χρηματικοῦ καὶ τοῦ ὑλικοῦ.

ζ') Ἐνα ἱερέα.

η') Ὀκτὼ ὑπολοχαγούς τῶν διαφόρων ὅπλων,
ἀξίωματικούς ἐπιτηρητάς.

θ') Ἐνα ἀνθυπασπιστὴν τοῦ Πεζικοῦ, βοηθόν
τοῦ ὑπασπιστοῦ.

ι') Ἐνα ὑπασπιστὴν τῆς οἰκονομίας βοηθόν
τοῦ διαχειριστοῦ.

ια') Ἐνα ἐπιλοχίαν οἰκουρόν.

ιβ') Δύο ἐπιλοχίας θυρωρούς.

ιγ') Ἐνα λοχίαν βοηθόν τοῦ οἰκουροῦ.

ιδ') Ἐνα λοχίαν δεσμοφύλακα.

ιε') Τρεῖς λοχίας γραφεῖς.

ισ') Τέσσαρες σαλπικητάς.

ιζ') Τριάκοντα στρατιώτας τῶν διαφόρων ὅ-
πλων ὑπηρέτας.

ιη') Δύο λιθογράφους.

ιθ') Δύο καλλιγράφους.

κ') Δύο ἱχθυογράφους.

Οἱ στρατιῶται χρησιμεύουσιν ἐν τῷ σχολείῳ
ὡς ξυλουργοὶ, σιδηρουργοὶ, χρωματισταί, λι-
θογράφοι, φαρμακοτρίβαι, νοσοκόμοι, ἀγγελια-
φόροι, γραφεῖς, ὑπηρέται ἀποθηκῶν, ὑποδεσμο-
φύλακες, κανδηλαναῖται, καὶ ἐπὶ τῆς καθαριό-
τητος τῶν καταστημάτων.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ πολιτικοὶ εἶνε
μόνον οἱ καλλιγράφοι, ὁ σχεδιαστὴς καὶ οἱ ῥά-
πται, οἱ λοιποὶ δὲ πάντες στρατιωτικοί.

Ευέλπιδες.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν Εὐελπίδων ἀνέρχεται εἰς

148. Ἐκ τούτων εἶνε	
Ἐπιλογίας	1
Λογίαι	6
Δεκανεῖς	12
Μαθηταί	129
	148

Καθηγηταὶ στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ διδάσκαλοι εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἐδραὶ καθηγητῶν ἐν τῇ σχολῇ ὑπάρχουσιν 24, καὶ διδασκάλων 5. Τῶν καθηγητῶν εἶνε αἱ ἐξῆς

α') τῆς Ἑλληνικῆς, β') τῆς Γαλλικῆς, γ') τῆς Γερμανικῆς, δ') τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Φιλοσοφίας, ε') τῶν κατωτέρων Μαθηματικῶν, ς') τῶν ἀνωτέρων Μαθηματικῶν, ζ') τῆς Περιγραφικῆς Γεωμετρίας καὶ τῶν ἐφαρμογῶν αὐτῆς, η') τῆς θεωρητικῆς Μηχανικῆς, καὶ τῆς Ἀστρονομίας, θ') τῆς ἐφηρμοσμένης Μηχανικῆς, τῆς Ὑδραυλικῆς καὶ τῆς Μηχανολογίας, ι') τῆς Φυσικῆς, ια') τῆς Χημείας, ιβ') τῆς Ὀρυκτολογίας καὶ τῆς Γεωλογίας, ιγ') τῆς Βοτανικῆς καὶ τῆς Στρατιωτικῆς Ὑγιεινῆς, ιδ') τῆς Ζωολογίας καὶ τῆς στοιχειώδους Ἱππιατρικῆς, ιε') τῆς Τοπογραφίας καὶ Γεωδαισίας, ις') τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς, ιζ') τῶν Δημῶν ἔργων, ιη') τῆς Ὀχυρωτικῆς, ιθ') τῆς Πυροβολικῆς, κ') τῆς Στρατιωτικῆς Τεχνολογίας, κα') τῆς Πολεμικῆς τέχνης, κβ') τῆς Στρατιωτικῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Στρατιωτικῆς Γεωγραφίας, κγ') τοῦ Στρατιωτικοῦ Δικαίου, κδ') τῆς Στρατιωτικῆς Οἰκονομίας καὶ τῆς λογιστικότητος.

Τῶν δὲ διδασκάλων αἱ ἐξῆς

α') τῶν Τοπογραφικῶν σχεδιάσεων, β') τῆς Ἱχθυογραφίας, γ') τῆς Ὀπλομαχητικῆς, δ') τῆς Γυμναστικῆς, ε') τῆς Μουσικῆς.

Πλὴν τῶν μαθημάτων τούτων οἱ μαθηταὶ πάντες ἀσκοῦνται εἰς γυμνάσια πεζικοῦ δις τῆς ἐβδομάδος. Οἱ τῶν ἀνωτέρων δὲ τάξεων εἰς γυμνάσια πυροβολικοῦ καὶ ἵππικοῦ. Ἀσκοῦνται ὡσαύτως εἰς βολὴν ἐπὶ σκοπὸν δι' ὀπλῶν Γερᾶ (Gras) ἀπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους, κατὰ χρονικὰς περιόδους. Ὠσαύτως εἰς σκοποβολὴν διὰ πιστολίων καὶ τυφεκίων Φλωμπέρ καθ' ἑκάστην σχεδόν.

Οἱ ἐν τῷ σχολεῖῳ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι εἶνε στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοί, πάντες ἀνήκοντες εἰς τὴν δύναμιν τοῦ σχολείου.

Πίναξ τῆς ὅλης δυνάμεως τοῦ σχολείου.

Ἀνώτερον προσωπικόν.	
Διοικητικὸν προσωπικόν	14
Στρατιωτικοὶ καθηγηταί	14
	28

Ἐκ μεταφορᾶς	28
Πολιτικοὶ καθηγηταί	12
Στρατιωτικοὶ διδάσκαλοι	2
Πολιτικοὶ »	7
Κατώτερον προσωπικόν.	
Ἀνθυπασιπισταί	2
Ἀνθυπασιπισταὶ ἀπόστρατοι	2
Ὑπαξιωματικοὶ στρατοῦ	8
Σαλπικταί	4
Φαρμακοτρίβαι	2
Νοσοκόμοι	2
Λιθογράφοι	2
Στρατιῶται (εἰδικαὶ ὑπηρεσίαι καὶ καθαριότης)	38
Εὐέλπιδες	148
	257

Ἀριθμὸς τῶν Εὐελπίδων ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς σχολῆς μέχρι τοῦ 1882.

Ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1828 μέχρι τῆς 10 Νοεμβρίου 1882, δηλαδὴ ἐν διαστήματι 54 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τῆς σχολῆς, εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν ὡς μαθηταὶ νέοι 801.

Ἐκ τούτων ἐξῆλθον

Εἰς τὸ Πυροβολικόν	11	96	8	115
» » Μηχανικόν	7	118	—	125
» » Πεζικόν	3	32	25	60
» » Ναυτικόν	—	20	—	20
» » Ἱππικόν	5	9	8	22
» » Γεωμετρ. κλάδον	—	2	—	2
	26	277	41	344

Ἐφοίτων εἰς τὸ σχολεῖον τὸ ἄ δεκάημερον τοῦ Νοεμβρίου

Ἐκ τῶν λοιπῶν δὲ

Παρητήθησαν

Ἐχουσιν ἄγνωστον αἰτίαν ἐξόδου

Ἀπεβίωσαν

Μετέβησαν εἰς Εὐρώπην πρὸς ἐκπαίδευσιν

Ἀπεβλήθησαν δὲ

Διὰ κακὴν διαγωγὴν

Ἐνεκὰ ἡλικίας

» ἀσθενείας

Ὡς ἀνεπίδεκτοι μαθήσεως

Διὰ καθυστέρησιν διδάκτρων

Διὰ παρνόμους ἀπουσίας

Δι' ἄγνωστον αἰτίαν μὴ ἐγγεγραμμένην εἰς τὰ ἀρχεῖα

Τὸ ὅλον

801

Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ τῆς Σχολῆς. Εὐκαταῖον δ' ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν ἐγράφετο ὅσον οἶον τε λεπτομερῶς πλήρης ἱστορία αὐτῆς, διότι ἡ ἱστορία τοῦ παρελθόντος ἐκάστου ιδρύ-

ματος, ἡ μελέτη τῆς προόδου αὐτοῦ καὶ τῶν αἰτίων ταύτης κατὰ τὸ διάστημα τῶν χρόνων, ἡ σύγκρισις πρὸς τὴν σημερινὴν κατάστασιν, ἡ ἔρευνα τῶν ὠφελημάτων, ἅτινα ἐπεδαψίλευσεν εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος ὁλόκληρον, εἶνε πάντοτε ὁδηγοὶ ὠφέλιμοι τοῦ μέλλοντος.

15 Αὐγούστου.

A. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

ΙΟΥΣΤΟΣ ΛΕΙΒΙΧ

καὶ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος αὐτοῦ
ἐν Μονάχῳ.

Μεγάλῃν σήμερον ἑορτάζει τὸ Μόναχον ἑορτήν, ἐκ πάσης δὲ τῆς Γερμανίας συνῆλθεν ἐνταῦθα πλῆθος ἐπιστημόνων, ὅπως παραστῶσιν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ἰούστου Λεϊβιχ (Justus Liebig). Ὁ Ἰούστος Λεϊβιχ συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ὀλίγων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες τὰς σπουδαίας αὐτῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἀνακαλύψεις διὰ παντός τρόπου ἐπειράθησαν νὰ ἐπωφεληθῶσι διὰ τὸν πρακτικὸν βίον. Ὁ Λεϊβιχ ὡς ἀναμορφωτῆς τῆς ἑκατονταετηρίδος ἡμῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κατώτερος τοῦ Δαρβίνου· δικαίως λοιπὸν ἡ Γερμανία ἅπασα εἶνε ὑπερήφανος ἐπὶ τοιοῦτῳ ἀνδρὶ, καὶ δικαίως ὁλόκληρον τὸ Μόναχον ἀτενίζει σήμερον πρὸς τὸν ἀποκαλυπτόμενον ἀνδριάντα τοῦ ἀνδρὸς τούτου μετὰ ὑπερηφάνου σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Ὁ ἀνδριὰς, ἔργον τοῦ εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην μὴ ἐπιζήσαντος περιφήμου γλύπτου Wagnmüller, ἀνηγέρθη τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν φίλων καὶ μαθητῶν τοῦ Λεϊβιχ δι' ἑράνου, παρίστανται δὲ αὐτὸν καθήμενον ἐπὶ ἀρχαίας ἐδρας καὶ κρατοῦντα ἀνὰ χεῖρας ἡμικλειστον βιβλίον. Καὶ ὁ μὲν ἀνδριὰς εἶνε ἐκ λευκοῦ ὠραιοτάτου μαρμάρου (σπάνιον τοῦτο διὰ τὸ Μόναχον φαινόμενον), τὸ δὲ βάθρον ἐκ γρανίτου.

Ἀπὸ τῆς πρωίας σήμερον ἡ πλατεῖα τοῦ Μαξιμιλιανοῦ, ὅπου ὁ ἀνδριὰς ἀνηγέρθη, ἔβριθε κόσμου, αἱ δὲ κύκλῳ κείμεναι οἰκίαι ἐκοσμοῦντο διὰ πολυποικίλων σηματῶν τῆς Γερμανίας, Βαυαρίας καὶ Μονάχου, ὧν ἐδέσποζεν ἡ βαυαρικὴ σημαία ἡ φέρουσα ὡς γνωστὸν τὰ καὶ νῦν ἐλληνικὰ χρώματα, κυανοῦν καὶ λευκόν. Τὰ χρώματα ταῦτα καὶ ὁ ἐκτάκτως σήμερον ὠραῖος οὐρανὸς ἐδίδον τῇ ἑορτῇ χαρακτηριστὰ ὅλως ἐλληνικόν.

Ἡ ἑορτὴ ἤρξατο ἄδοντας μεγάλου χοροῦ ἐκ μαθητῶν τοῦ ὠδείου ὕμνον πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον ὑπὸ τοῦ περιφήμου Βαυαροῦ μουσικοῦ Lachner συντεθέντα, μετ' ὀλίγον δὲ ἐφ' ὠρισμένῳ σημείῳ ἔπεσε τὸ καλύπτρον τὸν ἀνδριάντα κάλυπτρον, ἐν μέσῳ δὲ τοῦ γενικοῦ θαυμασμοῦ ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἐν Βερολίνῳ καθη-

γητῆς τῆς χημείας καὶ πρόεδρος τῆς διεθνoῦς κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς μυστικισυμβούλους Hoffmann. Τοῦ λόγου τούτου χαρακτηρίζοντος κάλλιστα τὸν Ἰούστον Λεϊβιχ μεταφερόμεν ἐνταῦθα τὰ μᾶλλον διαφέροντα μέρη.

«Σεβαστὴ ὁμήγουρις! Μεγαλοπρεπεῖς ἔργον τέχνης ἀπεκαλύφθη πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν, καὶ ἀγαλλόμενοι χαιρετίζομεν τὸ ἀπαστράπτον μάρμαρον, τὸ μέλλον νὰ παραδώσῃ ταῖς μελλούσαις γενεαῖς τὴν εἰκόνα τοῦ εὐγενoῦς ἀνδρὸς, ὅπως αὕτη θερμὴ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ζῇ. . . μνημεῖον τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ ἐργασιῶν καὶ δείγμα τοῦ εὐγνώμονος ἡμῶν θαυμασμοῦ! Δεκαετία περῆλθεν ἤδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὁ μέγας φυσιοδίφης, πρὸς δὲ μετὰ σεβασμοῦ ἀναβλέπομεν, ἀφῆρθέν ἐκ μέσου ἡμῶν! Ἐν διαστήματι δὲ τοσούτου χρόνου ὁ πέπλος τῆς λήθης διεχύθη σχεδὸν ἐφ' ἅπασιν τοῖς θνητοῖς, εἰ καὶ οὗτοι διὰ καλῶν κάγαθων ἔργων διεκρίθησαν! Μόνον ἡ μνήμη ἐκείνου, ὅστις πράγματι μεγάλη κατάρθωσε πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος, ἀνθίσταται μετ' ἐπιμονῆς τῷ ἀκαμάτῳ τοῦ χρόνου πελέκει· ἡ δόξα αὐτοῦ αὐξάνει μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐτῶν, καὶ ὅπως μόνον μακρόθεν δυνάμεθα νὰ θαυμάσωμεν τὰς Ἀλπεῖς ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ μεγαλοπρεπειᾷ, οὕτω ἀπομένει καὶ ταῖς μελλούσαις γενεαῖς νὰ ἐκτιμῇσωσι τὴν σπουδαιότητα τοιοῦτου ἀνδρὸς ἐν ὅλῃ αὐτῇ τῇ ἐκτάσει. Ὅτι ὁ σήμερον πανηγυριζόμενος συγκαταλέγεται μετὰ τῶν εὐτυχῶν ἐκείνων, οἵτινες ὑπερβαλλόντως εἰργάσθησαν πρὸς προαγωγὴν τῆς ἀνθρωπότητος, νομίζω ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ, ῥίπτων βλέμμα ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ πολυπληθοῦς ὁμηγύρεως, ἥτις πρὸς ἀνάμνησιν τοιοῦτου ἀνδρὸς ἐνταῦθα συνῆλθε. Ναὶ! μεγάλη καὶ ἐξαισία κατάρθωσεν ὁ ἀνὴρ οὗτινος οἱ εὐγνώμονες συναδελφοὶ καὶ φίλοι ἀνῆγειρον τὸ μνημεῖον τοῦτο.

Ἀκολουθήσωμεν διὰ βραχείων τὸν πολὺν τοῦ Λεϊβιχ βίον. Ὁ Ἰούστος Λεϊβιχ ἐγεννήθη ἐξ ἀφανoῦς οἰκογενείας τὴν 13 Μαΐου 1803 ἐν Δαρμστατῇ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο κύριος μικροῦ ἐμπορίου χρωματιστικῶν καὶ ἄλλων χημικῶν εἰδῶν· ἡ εὐκαιρία δὲ αὕτη, ἥτις ἐδόθη τῷ Ἰούστῳ νὰ γνωρίσῃ τοσούτον διαφόρους ὕλας καὶ τὰς ἀντιδράσεις αὐτῶν ἐκ τοῦ πλησίον, ἐκίνησεν ἀναμφιβόλως ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας τὸ διαφέρειν αὐτοῦ πρὸς χημικὰ φαινόμενα. Παῖς ἔτι ἤρξατο καταγινόμενος μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἐπιστήμην ἐκείνην, ἥτις ὕστερότερον τὸν ἀνέδειξεν ἥρωα, μὴ ἀρκούμενος ὅμως εἰς τὰ γλίσχρα μέσα ἅτινα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διέθετον τὰ ἡμέτερα πανεπιστήμια, μετὰ βραχυχρόνιον διαμονὴν ἐν Βόννῃ καὶ Ἐρλάγγῃ, ἐστράφη πρὸς τὴν μητρόπολιν παρὰ τῷ Σηκουάνα, ἥτις ὡς κέντρον τῶν πειραματικῶν ἐπιστημῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μεγάλως εἴλκε τοὺς